

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Tertia. An possit dari Infinitum in intensione?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

trans, non obstante summa simplicitate, omnia adhuc in eo contineri.

Probatur Conclusio tertio:

Non possunt dari infinitæ species sub uno genere, ergo nec etiam species infinitæ perfectionis, consequentia bona est: probatur ant. Non potest dari infinitus numerus, ergo nec infinitæ species sub eodem genere, quælibet etenim ad minus numero differre deberet.

Probatur quarto:

Sunt aliquæ creaturæ ita in summo, ut majorem summitatem habere non possint, sed illæ sunt finitæ, ergo nullæ sunt dables infinitæ perfectionis: major patet ex Maternitate Beatissimæ Virginis Mariæ, quæ nulla perfectior esse potest, utpotè cum sit Mater Dei, ergo; similiter Unione hypostaticâ nihil perfectius est dabile, & tamen illa non est infinita, ergo. Sed

Opponitur Autoritas D. Augustini

lib. 12. de Civit. cap. 18. ubi docet: Quamlibet unitatem variare speciem numeri, sed quocumque numero potest dari perfectior, ergo etiam quâcumque specie poterit dari perfectior in infinitum. R. explicando Sanctum Augustinum, eum videlicet aliud non velle, nisi quod in numeris fiat variatio per additionem materialitèr, non verò formalitèr, id est, quod quotiescunque plures res, secundum suam entitatem, adduntur, quæ non sunt diversæ perfectionis, species verò sunt inæqualis perfectionis, earumque additio non est materialis, sed formalis.

Arguitur etiam Ratione:

Illud simpliciter fieri potest, quod non involvit implicantiã, nec ex parte Dei, nec ex parte creature, ergo datâ quâcumque semper perfectior dari potest. Sed Respondeo facillimè, negando minorem, quia implicantiã est ex parte creature, quam implicat habere infinitam perfectionem essentialẽ, quæ tamen illi concedenda foret, si assignatâ quâcumque specie non possit dari aliqua perfectior.

Instatur: Infinita perfectio Divina est

infinitè participabilis, & imitabilis, ergo non est implicantiã, quod creatura eam in infinitum imitetur. Sed R. dist. syncategorematicè & quoad numerum, concedo ant. quoad speciem, nego ant. & consequentiam.

QUÆSTIO III.

An possit dari infinitum in intensione?

Sicut prior, ita hæc quoque examinat

quæstio titulum, tam de infinito categorématico quam syncategorematico; In qua materia Doctor subtilis satis problematikus fuit, ideoque Scotistæ duplici incedunt viâ, aliqui enim Infinitum syncathorematicum in intensione qualitatum concedunt possibile, alii eontrâ negant, sicut etiam omnes negant, dari posse categorématicum; Ve-

Amandi Hermann Physica.

rum tamen, quia Scotus magis inclinavit in sententiam negantem, quamquæ magis piam, & in Christum Dominum devotam existimavit, nam dum hanc materiam resolvere deberet, & ex gratia Christi quæ defectò collata est ei, si enim ista summa est, quæ dabilis fuit, sequitur necessariò, gratiam non posse in infinitum intendi, imò nec aliam perfectiorem dari, ait enim 3. d. 13. q. 4. In commendando Christum malo excedere, quam defecere in laude ipsius, si propter ignorantiam (incertitudinem, dubitationem) in aliteritum incidere necesse est, idè etiam ad hanc me determinandum duxi, quoniam deprehendi pariter eam esse ad sanctos nostros Doctores, eorumque doctrinam magis conformem, quare

DICO I. Nequit dari infinitum categorématicum vel syncategorematicum in intensione qualitatum, id est, nequit esse qualitas in infinitum intensa. Hæc est plurimorum Scotistarum contra Maftrium & Bellum &c.

II. Nequit dari infinitum in intensione.

Probatur secunda pars, eã enim

demonstratâ sequitur prima à fortiori, & quidem primò Autoritate Divi Augustini cap. 121. Enchiridii, ubi ait: Cupiditatem minus charitate crescentem, donec veniat ad tantam magnitudinem, quæ major esse non possit, ergo datur determinatus gradus in qualitate, sic pariter Mellissus Doctor Bernardus, gratiam in Christo excellentissimam deprecatur, quam tamen non dicit infinitam, sed summam & maximam desinitè; Audi verba ipsius: sermone quarto super Missus est, ad quid enim ita simpliciter Sanctum, & absq; additamento? (expli- cat illa verba Angelica, Ideoq; nascetur ex te Sanctum) Credo quia non habuit, quid proprie, dignè nominaret illud eximium, illud magnificentum, illud reverendum, quod de purissima, videlicet Virginis carne, cum sua anima, Unico Patri erat unendum; si diceret sancta caro, vel sanctus homo, vel sanctus infans, quidquid tale poneretur parum sibi dixisse videretur, posuit ergo indefinitè Sanctum, quia quidquid illud sit, quod Virgo genuit, Sanctum proculdubio & singularitèr sanctum fuit, & per Spiritus sanctificationem, & per Verbi assumptionem. Ergo ex mente D. Bernardi Spiritus sanctificatio fuit indefinitè eximia, magnifica, & singularis, ideoque maxima, & consequentèr dabilis major non est, nec aliqua in infinitum intensa, quia gratia Christi talis non fuit, quæ tamen summa fuit.

Probatur Conclusio secundo:

Si posset dari qualitas infinite intensa etiam syncategorematicè, posset dari motus alterationis infinitus, sed talis nequit dari, ergo nec qualitas infinite intensa: probatur mit. Non potest natura incipere moveri ad id, quod non potest attingere, sed hunc terminum requireret attingere, ergo; quod Confirmatur, quia omnis motus debet habere aliquem terminum, qualem hîc non haberet, maximè in sententia Adversariorum, qui dicunt, motum non esse aliud, quam formam fluentem, forma autè hęc fluens nullum haberet terminum, ergo nec motus.

T t t Proba-

IV.

Probatur tertio: Nulla perfectio intrinseca potest in infinitum intendi, sed intensio est qualitatis perfectio intrinseca, ergo qualitas non poterit in infinitum intendi; probatur major, nulla perfectio intrinseca potest esse major eo, cujus est perfectio intrinseca, ut patet discurrenti per omnes & singulas perfectiones & rerum proprietates, ergo: minor etiam patet, quia intensio qualitatis est modus ipsius qualitatis, ergo. Sed ex potissima ratione

V.

Probatur quarto: Omne subiectum qualitatis est ens finitum, secundum suam essentiam & naturam, ergo etiam erit finitum, secundum suam capacitatem, quæ est propria passio subiecti, adeoque nullo modo majoris perfectionis, quam subiectum; Ex quo ulterius sic argumentor: Omne subiectum recipit qualitatem, secundum capacitatem, quam habet, sed capacitas cujuscunque subiecti, ad recipiendas qualitates, est finita, ergo etiam solum recipiet eam finitè, & consequenter non poterit recipere infinitè intensam, alioquin reciperet ultra suam capacitatem.

VI.

Dices: Subiectum quidem non posse recipere qualitatem infinitè intensam, secundum capacitatem naturalem, benè tamen secundum supernaturalem, quæ dicitur potentia obedientialis. Sed Contrà primò: Quælibet qualitas ex natura sua intrinseca petit determinatam intensiorem, ergo neque per potentiam Dei supernaturalem poterit habere infinitam, quia Deus nequit immutare, & variare rerum naturas & essentias. Contrà secundò: Subiectum nullum per potentiam obedientialem potest fieri infinitè perfectum cathegorematicè, sed si posset recipere intensiorem qualitatis infinitum, esset actu infinitè perfectum, ergo; probatur mi: quia habet in se actu capacitatem ad recipiendam infinitam intensiorem, ergo erit capacitas infinita actualis, cum habeat illam à principio actuali. Contrà tertio: Si subiectum fieret infinitè capax ad recipiendam quamcunque intensiorem qualitatis in infinitum, posset etiam recipere infinitas qualitates ejusdem generis, imò diversorum, sed hoc videtur implicatorium, quia alioquin posset habere simul nigredines omnes, albedines, calores, frigora, &c. &c. probatur ma. quia quod est infinitè capax ad receptionem formæ intensæ in infinitum, est æquè capax respectu cujuscunque pulat sibi omnia, quod clarè patet in Divinis, ubi infinita sapientia identificat sibi infinitam justitiam, misericordiam, &c. &c.

VII.

Dices 2. Potentiam receptivam, & passivam capacitatem nullam dicere perfectionem, adeoque non implicare, quò minus possit recipere infinitam intensiorem, quia ex hinc ipsa non augebitur in infinitum. Sed reverà negandum est primum antecedens, si enim nullam omnino diceret perfectionem, non video, quare quodlibet non possit recipere quodlibet, & sic cur non posset quantitas in se recipere formas substantiales, & materia una

omnes formas simul, etiam possibiles, quia per hoc, quod omnes in se reciperet, nullo modo augetur ejus perfectio & capacitas.

Et licet dixerim primam conclusionis de se sequi ex secunda; Attamen probò etiam hic particularitè? Si posset dari aliqua qualitas infinitè intensa, maximè gratia sanctificans, sed hæc nequit esse infinita, ergo: patet ma: quia materiales videntur magis implicare, quàm spirituales, & inter spirituales, minimè videtur implicare gratia sanctificans: probatur mi: Infinita gratia petit sibi correspondentem infinitam gloriam, sed infinita gloria nequit haberi, ergo neque infinita gratia; probatur, infinita gloria deberet esse infinita visio, infinita visio in creatura nequit esse, quia comprehenderet Deum, qui est incomprehensibilis, ergo. Nec valet recurrere ad communem evasionem, Deum non comprehendi posse, quia visio non adæquaret eum in essendo, qui est infinitus infinitus: Non valet, inquam, tum, quia hæc proportio non requiritur, alioquin nec substantiam intelligere possemus, quia intellectio in essendo non est ipsi proportionata; tum, quia, sicut dicit Augustinus Epist. 112. *Tunc res comprehenditur, quando nihil ejus videntem latet:* tum denique, quia quodlibet infinitum non est semel infinitum, sed etiam infinites infinitum, nam, ut Adversarii fatentur, ex infinito non solum infinitæ unitates, sed etiam binitates, trinitates & quaternitates accipi possunt; Nec Deus est infinitus infinitus, quasi verò in eo essent infinites infiniti gradus perfectionis distincti, cum sit ens simplicissimum, sed quia æquivaleret infinitis infinitis gradibus, sed visio etiam sic æquivaleret, ergo.

Probatur secundò eadem pars:

Si posset dari infinita aliqua qualitas, forte etiam gravitas, hæc dari nequit, ergo nulla: probatur minor, quia infinita gravitas infinitum causare deberet motum localem, sed nequit infinitus motus localis dari, ergo: patet major, quia sicut gravitas causat motum localem deorsum, ita major majorem & infinita infinitum: probatur minor: quia si poneretur infinita gravitas in concavo lune, deberet in unico instanti descendere, quod nequit fieri. Ad hoc argumentum multi multa respondent insufficientia tamen, hinc pariter omitto, sicut etiam alias objectiones, quæ solventur potius ex parte in sequentibus duabus questionibus. Interim

Dico 2. Si qualitatis intensio fieret extra subiectum, probabile est, dari posse infinitos gradus syncathegorematicè. Hæc non poterit meo videri negari, quam proinde sic Probo: Potest dari infinitum syncathegorematicum in multitudine, ergo etiam in intensione qualitatum; probatur consequentia quia infiniti gradus qualitatis non sunt, nisi infinitæ unitates, sed tales possunt dari, ergo etiam infiniti gradus in qualitativibus. Et forte per hanc conclusionem reconciliantur Scotus & Scotistæ ab eo desectentes.

QUI

QUÆSTIO IV.

An possit dari infinitum in multitudine?

Sermo in hac, & sequenti quæstione

non erit de infinito syncategorematico, communiter etenim tenetur, infinitum tale in multitudine & magnitudine extensiva dari, id enim clarè non abnuvit D. Aurelius supra citatus quæstione secundâ, ubi non modò docet, quemlibet numerum variare speciem, sed & numeros infinitos esse, & hoc patet, nam in omnibus individuis datur talis processus, ut nunquam tot dentur, quin plura dari possint, similiter erit in cogitationibus, in quibus non poterit assignari numerus & multitudo, quin adhuc major esse possit, unde qui in superioribus etiam in hoc disenserunt, in numero consentiant, quare de infinito categorématico resolvo rem, &

Dico: Repugnat etiam Divinitus dari infinitum in multitudine. Hæc communior est, & eam etiam insinuavit Doctor subtilis 2. d. 1. q. 3. & in 3. d. 13. q. 2. à quo plures Scotti recesserunt, magis ostentationis gratiâ, quam veritatis amore. Sed

Probatur Conclusio Ratio- nibus tam novis, quam veteribus, & primò quidem ex natura ipsiusmet infiniti: Si posset dari numerus infinitus aliquorum individuum, sequeretur, eum sibi debere identificare seu venire omnem infinitatem in numeris, sed hoc non potest fieri, ergò nequit dari infinitum in numero: ma: patet ex supra dictis, nam etiam ipsi Adversarii concedere debent, ideò infinitatem Sapientiæ Divinæ identificare sibi iustitiam, misericordiam, &c. probatur mi: quia si esset possibilis numerus infinitus hominum, deberet etiam statim esse infinitus numerus aureorum, infinitus numerus librorum, infinitus numerus gladiorum, quod tamen secundùm ipsos non necessarium est, nam licet Deus (dato casu) crearet infinitos homines, non tamen propterea deberent esse infiniti gladii, vel libri; Imò urgeo argumentum hoc, in eodem infinito; si esset possibilis infinitus numerus hominum, hoc infinitum deberet sibi identificare omnem numerum hominum, seu habere unitam omnem hominem existibilem, sed hoc infinitus numerus hominum non exigit, ergò: probatur mi: quia posset Deus creare infinitos homines, quibus posset addere postea centum, ergò non habuisset infinitus numerus omnem hominem possibilem sibi unitum; probatur autem ant. quia posset Deus destruere centum homines absque eo, quòd destrueret infinitum, ergò etiam creasse infinitos homines absque eo, quòd creasset illos centum.

Dices: In Deo est Sapientia infinita, & tamen non identificat sibi omnem sapientiam, ergò etiam, licet esset infinitus numerus, non deberet necessariò habere unitum omnem numerum possibilem: probatur ant: quia etiam

F. Amandi Hermann Physica.

est aliqua Sapientia creata, ergò. Sed Contrà: Magna est disparitas, quia Sapientia creata, est diversæ rationis diversique generis à Sapientia increata, quia hæc illam ex ratione infinitatis perfectiori modo continet, quam si contineret eam formalitèr, quod planè repugnat, cum creata sit accidens, Divina autem sit substantia, eaque talis, quæ nullius accidentis capax est.

Probatur Conclusio secundò:

Ille infinitus numerus deberet componi ex unitatibus, verbi gratiâ, ex infinitis hominibus, quorum quilibet unus tantum esset, & non plures, sed ex unitatibus componi non potest, ergò non potest dari infinitus numerus, probatur minor: quia, unitas addita unitati non facit infinitum, ut ipsi fatentur, alioquin etiam dici posset, quòd si Deus Angelis omnibus adderet in quolibet instanti Angelum alterum, quòd ille numerus excreset in infinitum, & sic una sola unitas faceret infinitum numerum, nempe ille Angelus qui produceretur post maximum numerum finitum Angelorum. Confirmatur, nequit dari maximus numerus, patet ant. probatur consequentia, quia tunc unitas constitueret infinitum.

IV.

Dices: Unitates facere infinitum, si in-

finities sumantur non verò si accipiantur finities. Sed Contrà; si unitates infinities multiplicatæ facerent infinitum unum numerum, ille infinitus numerus deberet in qualibet unitate subjectari, & sic quælibet unitas esset infinitum quid. Deinde quando in numeris finitis aliquid multiplicatur ad certum numerum, ille numerus non est in singulis, sed tantum in aliquo uno, ergò etiam si unitates infinities multiplicentur, infinitus numerus non subjectabitur in singulis: probatur ant: si fiat aliquid multiplicatum decies, verbi gratiâ, decem aurei, illud decies non est in quolibet aureo, sed in illo ultimo, qui facit aureos esse multiplicatos decies, ergò etiam si infinities multiplicentur unitates, ly infinities non erit in singulis, sed in aliquo uno, si in uno, ergò unitas faciet infinitum. Denique, si etiam dicas, ly infinities afficere singulas unitates, non quidem disjunctivè sumptas, sed collectivè, nihil efficit, nec effugis difficultatem, quod sic probò; Si infinitus numerus afficeret omnes unitates collectivè sumptas, sequeretur, quòd quandoquæ aliqua unitas auferretur, mutaretur infinitum & destrueretur, sed hoc est contra rationem infiniti, ergò; probatur sequela. Quando dicitur: Evangelistæ sunt quatuor, Apostoli omnes duodecim, &c. destructo & ablato quocunquè ex illis, non est amplius verum dicere, Evangelistas esse quatuor, Apostolos esse duodecim, ergò etiam ablatâ quacunquè unitate, non erit amplius verum dicere, eas esse infinitas. Nec iterum te exsolves dicendo, infinitatem quidem aliquam definire, non tamen omnem, quia sic redit meum argumentum superius factum, quòd unitas faciat aliquid infinitum, quia

V.

